

הקדמה

תברך הבורא זיתעה היזכר שבראו בצלמו ובדמות תבניתו, והי' עולם נטע בתוכנו שיהיה אדר' חפצנו, להיטיב עם זולתנו, לייחיד ולרבינו בהוה ובכבוד בדמות הבורא כביכול, שכל מה שברוא ויצר היה רצונו יתברך רק להיטיב עם הנבראים. כן רצונו ית', שנהלך בדרכיו כאמור והלכת בדרכיו, היינו שנחיה אナンנו בחורי יצורי, מוגמתנו תמיד להקדיש בחותינו הגוף והרוחניים לטובות הרביבים, כפי ערכנו, ולודעת כל עניין זה ונכל במצות ה' של קדושים תהיו הדנה במדרש ויקרא פ' כד אמר על מקרא זה: יכול כמוני, תיל כי קדוש אני, קדושתי למללה מקודשכם. וביסוד מצואו זו של קדושה איתא בתומי': קדושים תהיו פרושים תהיו, חרומב'ן יצרי, ועל בפיו על התורה הארך לבאר עניין פרישות האמור במצואו זו שהוא להתרחק מן הנאות ותענוגים שפעו השמיינו הכתב שלא כן רצונו ית'. שהרי אומר יכול כמוני תיל כי קדוש אני קדושתי למללה מקודשכם. וביתור קשה להבין מה שטיק קדושתי למללה מקודשכם, דברובן זה פלינו להבין, דבראתם יש דמיון בהקדושה שה' ודוש מתנו לקדושתו ית', אלא שקדושתו יותר כוללת ומפקת, ואם נאמר דעתך מובן הקדושה, שה' דוש מתנו במצואו זו של קדושים תהיו להתרחק מן המותרות. קדושה זו אינה מתייחסת כלל לה' ית'. לכן נלענ'ך, שבמצואו זו כולל כל יסוד ושורש מגמת תכילת חיינה, שייהיו כל עבדתנו וعملנו תמיד מקדושים לטובת הכלל, שלא נשתרמש בשום מעשה וחגשה, הגאה ותענוג שלא יהיה בהו עניין לטובת זולתנו, וכמובן בכל הקדושים שהוא התיחסות למטרת נכבה, והנה כשהאדם מישר הליכותיו ושואף שתמיד יהיה דרכי חיו מוקדשים להכלל, או כל מה שעשו גם לעצמו להבראת גוףו ונפשו הוא מתייחס ג'כ' אל מצות קדושה, שעי' יט' גם לרבים, שבמוכתו לעצמו הוא מטיב עם הרבים העדיכים לא אבל אם הוא נהגה הנאה מן סוג המותרות, שאינן דרושות להבראת גוףו ונפשו הגאה וז היא נגד הקדושה, שבזה הוא מטיב לעצמו לדגש לפ' דמיונו, ולולתו אין שם תועלת. ועד'ז עניין מצואו של פרישות הוא תמצית מיסוד מצות קדושה, הנברת בפועל בדרכי ההנאה של האדם, אבל ברעינו ושאית הrhoה מתרחבת מצואו וזה על כל מפעליו ומעשי של האדם גם בין לבני המקום. וביחס זה מתדרמה עניין קדושה זו לkadushat הborah ית', באיה דמיון קצת, שכמו שבמעשה של הקב'ה בהבראה כולה, וכן בכל רגע ורגע שהוא מקיים את העולם, כל מעשיו הם מוקדשים לטובת זולתו, כן רצונו ית', שייהיו מעשיו תמיד מוקדשים לטובת הכלל ולא להנאת עצמו.

אמנם אם יאמר האדם להכניע את טبعו להציג למדת יתרה עד שלא יהיה בנפשו שם מחשבה ושאיפה להיטיב לעצמו, וכל חבריאת והונגת העולם רק להיטיב לאחרים. ובאופן כה תהיה שאיפתו להציג לkadushat הborah ית', רצונו ית' בכל חבריאת והונגת העולם רק להיטיב לנבראים ולא לעצמו ית', כל וכל. שבהשכה ראשונה היה אפשר לומר שאם יגיע אדם למדרגה זו יגיע לתכילת השלמות, ולכן הרו לנו חיל במדרש זה שלא כן הוא, שאין לנו להשתדל להדמות לkadushat הborah ית', שלא נתוסף ולא יתוסיף שום יתרון להבראה לא לעצמו ית', שלא נתוסף ולא יתרון להבראה לא לעצמו ית', שלא נתוסף ולא יתרון להבראה ע"י מעשיו שעשה קדושתו ית' היא רק לנבראים ולא לעצמו ית', שלא נתוסף ולא יתרון להבראה ע"י מטיבו חיך וושה, וכל מה שרצה מאנו אינו באופן זה, שהרי הרה לנו ר'ע' חיך ועודים, וגם רמו לנו לפרש את המקרא. "ואהבת לרעך כמוך" בדרך שלילי Mai דעלך סני, לחברך לא תעכיד, אבל בדרך חיובי ראוי לאדם להקדים את טובת עצמו ועוד יש מקום שביטוד בריאות אדם נטע kadushat הborah ית' בו תשולת אהבת עצמו במידה גדולה מאד. שהרי אמרו חכמי האמת במטרת כל העובודה זהה: רצה האיס ב"ה להיות מטיב הטבה שלמה שלא יהיה אפילו ברשות למקבלים. עכ' קל'ת' פתח חכמה פ"ד, וענין זה מבהיל שעד היכן מגיע כה אהבת עצמו שרצה בעניין הקב'ה רק צדיקים ילכו בה ופושעים יכשלו בה, ולודעת, הנה מלבד כל הרעות והחטאיהם שהעולים מלא מהם לרגלי מודה זו של אהבת עצמו, הנה גם לנסיו העשר תשטרף מודה זו להכשילו עד התהום כמ"ש פן אשבע ומחשתוי, שלרגלי גודל תשוקת האדם בקב' שלו, הנה אם חננו ה' בעשור ויהיה מאמין באמנות האמת שהכל של הקב'ה הרי הוא עני באמות, ומה שיש לו איינו שלם לכפור בה' ואו מלא תאותו בשלמות. וכן אפשר להרגיש עניין זה גם בקנין העשר יותר גדול שהוא קניין החכמה, למרגיש בה, שאם לא ישתדל האדם לפי ערך מעליו בקנין תורה להשיג חכמת היראה והאמונה הפהורה, או יש מקום להכשיל ע"י התגברות מدة אהבת עצמו, וכמו שמדה זו גורמת לרעת על כל העוסקים בחכמת חיצוניות, שלעומת שהיא ראוי שיתוסף מראה ע"י התגברות ידיעות במעשה ה', וכאמור השמים בספרים כבוד ה', הנה הם נופלים וירדים למטה, שאם יאמינו שככל חכמתם וקניהם לא להם הוא, הרי או אבגד כל עשרם, ורק ע"י הכפירה יתעשרה כי כל מה שיתרונם בהם הכל להם הוא, והוא יש להם להתגאות בקניהם, ועד'ז יש לבאר האמור ישמה משה במתנה חלקו כי עבר נאמן קראת לה, הינו שאין לשם במתנת

חולק ה指挥ה, רק אם הוא עבד נאמן שחוּש שחייב אינו שלו ורק לרבו ואדרונו, או שמהה שלמה בקניין ה指挥ה ולולא זאת אפשר שאינה שמהה בקניין ה指挥ה שעניין חייו יוכל להגיע לדיי כפירה חי, והנה אם בהשפתה ראשונה רגשי אהבת עצמו ורגשי אהבת זותתו הם כבירות זו לו. אבל עליינו להשתドル להעמיק בויה למזויא הסגולה המאותה אוטם אחריו כי שניהם דורש ה' מתנו וסגולת זו היא שיתברר ויתאמת אצל האדם איכותו של "אני" שלו, כי בזה יומדד מעלה כל האדם לפי מדרגו, האיש הנם והשפכל כל "אני" שלו מזומנים רק בחומרו ובוגשו, לטעה ממנה מי שמרגש ש"אני" שלו הוא מורכב מגוף ונפש, ולטעה מזה מי שמכניס לה"אני" שלו בני ביתו ומשפחות, והאיש החולך עפי דרכו הוראה. וה"אני" שלו כולל את כל עם ישראל, שבאמת כל איש ישראל כל העולמות כולם הוא ה"אני" שלו, והוא בעצמו רק כבר קפן בתוכך הבריאה כולה, והוא גם רגש להרגיש שכל העולמות כולם הוא ה"אני" שלו, והוא בעצמו רק כבר קפן בתוכך הבריאה כולה, והוא גם רגש אהבת עצמו עוזר לו לאחוב את כל עם ישראל, ואת כל הבריאה כולה. ולדעתי מ戎מו עניין זה במאמרו של היל ע"ה שהיה אומר אם אני לי מי לי, וכשהאני לעצמי מה אני, הינו שרואו לכל אדם להתאמץ לדאגת תמיד בעוד עצמו, אבל עס והייתם להבין שאני לעצמי מה אני, שם יצטמצם את ה"אני" שלו בחוג צר כפי מראית עין, או "אני" זה מה הוא, הבל הוא וכайн נחשב, אבל אם תהיה הרשותו ממאותה. שככלות הבריאה הוא האדם הגדול והוא ג'כ' כבר קפן בגוף הגודל הזה. אז רם ונשא גם ערכו הוא, שבמוכנה גודלה גם מסמר היוצר קפן אם רק משמש כלום להמנונה, הוא דבר חשוב מאד, שהכלל בני מפרטם ואין בכלל אלא מה שבספרט, וכן ראוי להתבונן על כל מוגנות שמים מטה שמים ומשמעי הארץ שם נתונים לכל ישראל כולם, והתחלקותם להיחידים הוא רק בתוכו גבורות. ע"מ שיחלקם לנצריכם, לכל אחד חלקו הרואין לה, וליטול לעצמו כפי חלקו הרואין לו. וופדיי יובן סגולות הצדקה שמעשתה את בעליה, כמו שדרשו חז"ל על הכתוב עשר תשער בשבייל שתתענש (תענית דף ט), שכמו שהמנונה על אוצרות המשלה באוצר קפן, אם ישמר תפקידו ברואין או יתמנת להיות גובר על אוצר גדול מזה, אף אם לא יצטין בעולות אהרות, ולהיפך, אם יתגלה חסרון במשמעותה, לא יועילו לו כל מוגנות שיבגאו בו, וירידתו למשרה קטנה מזה, כי' באוצרות שמים הנתנים לאדם, אם מעשר ברואין ממלא תפקיד הגבורות שלו כראוי ליטול לעצמו כפי דרכו הוראה, ומחלק למי שרואין כי' עפי הוראת הוראה, או יתעורר ויתמנת לגבורות על אוצר גדול מזה וכן הלאה לטעה לטעה, למפני יתקיים רצון העליון בהטבת הכלל ע"י שמרית האוצר, ובזה איש נאמן רוח ועה רצון קונו יתרברך.

וכן אפשר להרגיש בעניין המוספר בಗמ' תענית דף ב' מעשה נורא. באיש קדוש נחום איש גם זו שע"י שפעם אחת לא מלא חובתו במצוות צדקה לפי הרגשותה, גור על עצמו שישמו עיניו ויתגדמו ידיו ויתקפטו רגליו וכן נתקימה גינויו, והוא כפי הדריך הנהוג אצל השרים הגדולים שם מרגיש בעצמו שלא מלא חובת שומרתו, הוא מגיש בקשה לפטרו ממשמרתו, כי' נהג בעצמו איש קדושה והאריה שידע בעצמו בכל כוחותיו אינים שלו והוא רק כנור על זה, שכן אם רק קרה לו משגה בשמרות תפקיד הגבורות שלו גור על כל אבריו להחperf מעבודתם, וכן הוא בשפע תל שמים של קניין ה指挥ה, שרואין לכל איש שחanno העליון י' איזה יתרון ה指挥ה, להשריש בנפשו שורש עמו, שקנו זה לא ניתן לו לעצמו, רק להיות גובר ע"י חלקו למי שרואין לו, ואם ישמר ברואין תפקיד זה ללמד למי שרואין לענין זה יתעללה למשרה גדולה מותה, ויתעורר יותר והיה גובר על אוצר גדול מזה, ואולי יש להסביר עניין זה מה שאמרו ומתלבידי יותר מכולם, שמלבד עניין הטבעי שבוחן, הנה סגולות הצדקה והמעשר הרוחני מועיל זהה להתעלות ולהתגדר, כמו בסגולות מעשר כספים כנ"ל.

ולראשית ה指挥ה לה שיהיה ראוי לקניין תורה, הצריכה תורה תנאים מיוחדדים, ותנאי הראשון הוא העמל והיגיינה, כמו שדרשו חז"ל אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה, ושאר עניינים הדורשים לקניין תורה. ואפשר לבאר עפי' עניין שבירת הלוחות שלא ראויibi ביאור עניין זה, שבשפתה ראשונה הוא עניין התיכון שמשה רבינו ע"ה היה חושב שבשביל שעשו ישראל את העגל, ישארו בלי תורה חי, והיה ראוי לו להמתין מלמדים עד שתיתקנו מעשיהם, אבל לא לשברים לגמרי ואוח"כ להתגפל לפני' בקש להחות שניות, והנה חז"ל קבלו סגולות מיוחדת היהת בלוחות הראשונות. אמרנן בגמ' עירובין דף נ"ד מי דכתיב חרות למלוחות, אלמלא לא נשתרו הלוחות הראשונות לא נשלכתה תורה מישראל, הינו שהיתה סגולת בהם שאמם על הלוחות. היה שמר בוכרנו לעולם, עניין ההרגיש מרעיה שעלו ע"ז להיות ללול הקודש גורא מאד, שאפשר שיזדמן שהיה איש מושחת ומגואר במעשים רעים, בקי בכל חזרי התורה, ולמד משה רבינו ע"ה כי' מקרוב פסח שאמרה תורה וכל בן נכר לא י飮 אל בה, ולכן מצא מרעיה שרואין שלוחות אלה ישתרו ולהשתドル לקבל להחות אחרים, הינו דלחוחות הראשונות היו מעשה אלקים כמו גוף הכתב כמו שמספרש בתורה, והלוחות הראשונות היו מעשה ידי אדם כמו' פסל לך שני להחות אבניים, עניין הלוחות הוא דבר המפheid ומקרים שלא יהיה אותיות פורות באוויר, וכיון שהיו מעשה ה' היה עומדת לעד, אבל השניות שהיו מעשה אדם אינם מתקיים רק בתנאים ונדרים, ותחלת קבלת תורה ע"י מרעיה הייתה דמות ואות לכל בני ישראל מקבלי התורה, שכמו שאמר הקב"ה למרעיה פסל לך שני להחות אבניים, כי' הוא רמז לכל מקבלי התורה, שכין כל איש ישראל לוחות לעצמו, לכחוב עליהם דבר ה', וכפי ה指挥ה בהכנות הלוחות, כן תהיה קבלותה, שכין כל איש ישראל אצללו הלוחות, אז לא תתקיים התורה, וע"ז לא יהיה מצוי כי עניין פרח מרעיה, שלפי ערך מגעלת האדם ביראת ה' ובמודות, שהוא לח לבבו, לפי ערך זה ניתן לו מן השמים קניין התורה, ואם יכול אח' ממדרגו, לפי ערך זה תשכח התורה ממנה, וכך שאמרו חז"ל שכנה עניינים

נוראים לשכחת התורה ר"ל, ועל דבר גדול זה אמרו חז"ל לפרש את הכתוב בסיומא של תורה, וכל היד החזקה שפעשה משה לעיני כל ישראל, ולדעתו יש להמתיק בזה מה שדרשו חז"ל בנדרים דף ל"ח על הכתוב פסל לך לא העשיר משה אלא מפסולתן שלلوحות, ודווא עניין נטלא שלא מצא הקב"ה, סבה אחרת להעשיר את משה רק ע"י פסולת שלلوحות, ועפ"י האמור, יש לפרש עניין זה, שעפ"י השתנות הבנת הלוחות, ניתן מקום למקבלי תורה לפחות, לקבל עליהם עול תורה, שהרי עפי"ז ראוי לכל בא שעריו תורה להפריש את עצם מכל עשי הועלם, וכదרשם על הכתוב לא מעבר לים הוא, שלא תמצא לא בסחרנים ולא בתגרנים, משא"כ שם היו הלוחות הראשוניים קיימים, שאז היה די לקבוע שעה קלה לתורה, ולעסוק רוב העתים במחר וקנין, ולענין זה הראה הקב"ה שיהיה מושרעה לאות לכל מקבלי התורה שיזמין ה' להם פרנסתם בחוד' עשית הלוחות איזה פסולת עפי"ז יתספרנסו.